

Molenweg 6 3155 AV Maasland

De bescherming betreft het zomerhuis behorende bij de poldermolen de "Dijkmolen". Molen en zomerhuis zijn gebouwd in 1718.

De molen is als rijksmonument uitgebreid beschreven, echter is het zomerhuis in deze beschrijving onderbelicht gebleven.

Het zomerhuis ligt aan de Molenweg 6 te Maasland. De Molenweg volgt de loop van de Zuidgaag, de natuurlijke ontginningsas van de Dijkpolder, die door de Dijkmolen en het naastgelegen gemaal wordt bemaald. De Zuidgaag vormt tevens de ontginningsas voor de Commandeurspolder, ten oosten van Dijkpolder. De verdere geografische afbakening van de polder laat zich als volgt omschrijven; de Spartelvaart/Westgaag ten noorden, de Hoge Maasdijk en Maassluis ten westen en de Noordvliet in het zuiden. De bedijking van de Dijkpolder, oorspronkelijk naam de Ommedyckpolder, gaat terug tot 1391.¹

Het zomerhuis is gebouwd als onderdeel van de in 1718 gebouwde Dijkmolen. Het interieur lijkt te zijn aangepast middels het plaatsen van een wand op korte afstand van de achtergevel, waardoor de woonruimte is verkleind. De haard, die oorspronkelijk naar alle waarschijnlijkheid tegen de achterwand was geplaatst, bevindt zich nu tegen de jongere wand. Naast de bouwjaar 1718 zijn er ogenschijnlijk ook bouwsporen uit de negentiende en twintigste eeuw zichtbaar. De huidige vensters, schoorsteenmantel en het dichtgemetselde venster zijn waarschijnlijk aanpassingen uit de negentiende eeuw. De huidige dakpannen en voordeur verraden een herkomst meer passend in de twintigste eeuw.

Beschrijving pand

Exterieur

Het zomerhuis heeft een rechthoekige plattegrond en bestaat uit een bouwlaag onder een kap. De kap betreft een zadeldak belegd met rode verbeterde hollandse pannen. De kap is aan voor- en achterzijde voorzien van een windveer en de nok is met nokvorsten belegd.

De gevels zijn opgetrokken uit gele handvorm IJsselsteen in kruisverband gemetseld.

De voorgevel is ter hoogte van de begane grond in kruisverband gemetseld, in de verdiepingslaag in halfsteensverband gemetseld. De gevel telt in de eerste bouwlaag een vensteropening met zesruits schuifvenster in gebroken wit kozijn. Het venster is aan bovenzijde voorzien van een steense strekse boog bestaande uit alternerend rode en heldergele stenen. Links en rechts van de strek zijn muurankers zichtbaar. Ter hoogte van de verdiepingsvloer loopt de scheidlijn tussen het halfsteensverband in de verdiepingslaag en het kruisverband ter hoogte van de begane grond.

In de verdiepingslaag is een luik aangebracht die toegang biedt tot de zolderruimte onder de kap. De toegang bestaat uit een groenhouten luik in gebroken wit kozijn met in het midden een ruitvormig raam.

De rechter zijgevel is een geheel blinde gevel. Aan rechterzijde is een kleine vensteropening dichtgemetseld. De halfsteense segmentboog aan de bovenzijde alsmede de halfsteense rollaag aan de onderzijde van het voormalige venster zijn nog zichtbaar. De gevel is aan bovenzijde afgesloten door drie muurankers; twee aan de uiteinden en één in het midden.

¹ G. Ottevanger e.a, *Molens gemalen en andere waterstaatkundige elementen in Midden-Delfland*, Den Haag 1985, p. 159

De achtergevel is geheel blind. De topgevel is in halfsteensverband gemetseld en ter hoogte van de begane grond in kruisverband. Verder zijn op deze gevel twee muurankers zichtbaar.

De linker zijgevel is opgetrokken uit gele IJsselstenen in kruisverband gemetseld. De gevel telt twee openingen. Links van het midden bevindt zich een deuropening die toegang tot het zomerhuis verschaft. Het betreft een groene houten deur in gebroken wit kozijn, waarvan de onderdorpel van hardsteen is. Rechts van de deur is een vensteropening aangebracht. Dit betreft een vierruits venster in gebroken wit kozijn. Aan de onderzijde van het venster een halfsteense rollaag met daarboven een rij platte stenen. Ook deze gevel telt drie muurankers, zichtbaar onder de dakrand.

Interieur

Het interieur bestaat uit een kleine, vierkante open ruimte. Van de oorspronkelijke indeling is weinig tot niets herkenbaar aanwezig. Een interessant detail zijn de veren van de muurankers, die op verschillende draagbalken nog zichtbaar aanwezig zijn. De constructie bestaat uit een enkelvoudige balklaag. De verdieping was niet toegankelijk.

De schoorsteenmantel tegen de achterwand gaat niet terug tot de bouwtijd en staat niet op de oorspronkelijke locatie.

Beschrijving bijgebouwen

Het zomerhuis maakt onderdeel uit van een ensemble samen met de Dijkmolen, aangelegd in 1718. Tevens onderdeel uitmakend van dit ensemble is een voormalig stoomgemaal, gebouwd in 1873 ter vervanging van de windmolen. Het zomerhuis is aan linker zijde geflankeerd door de molen en aan rechter zijde door het gemaal.

Erf/ groenaanleg

Aan de oostzijde van het erf zijn enkele fruitbomen aanwezig.

Motivatie

Het zomerhuis aan de Polderweg 6 is vanuit stedenbouwkundig, architectonisch en cultuurhistorisch oogpunt van lokaal belang

- vanwege de ligging langs de Zuidgaag en aan de Molenweg, oorspronkelijke infrastructuur en ontginningsas van de Dijkpolder;
- vanwege de bouwhistorische en architectonische waarde van de vroeg achttiende-eeuwse ambachtelijke bouwstijl;
- vanwege de ensemblewaarde met de Dijkmolen en het voormalig stoomgemaal;
- vanwege de cultuurhistorische en landschappelijke waarden van het open polderlandschap en de aanwezige natte infrastructuur waar het zomerhuis als onderdeel van het bemalingsensemble onlosmakelijk deel van uitmaakt;
- als herinnering aan en als onderdeel van de geschiedenis van de cultivering van de Dijkpolder.

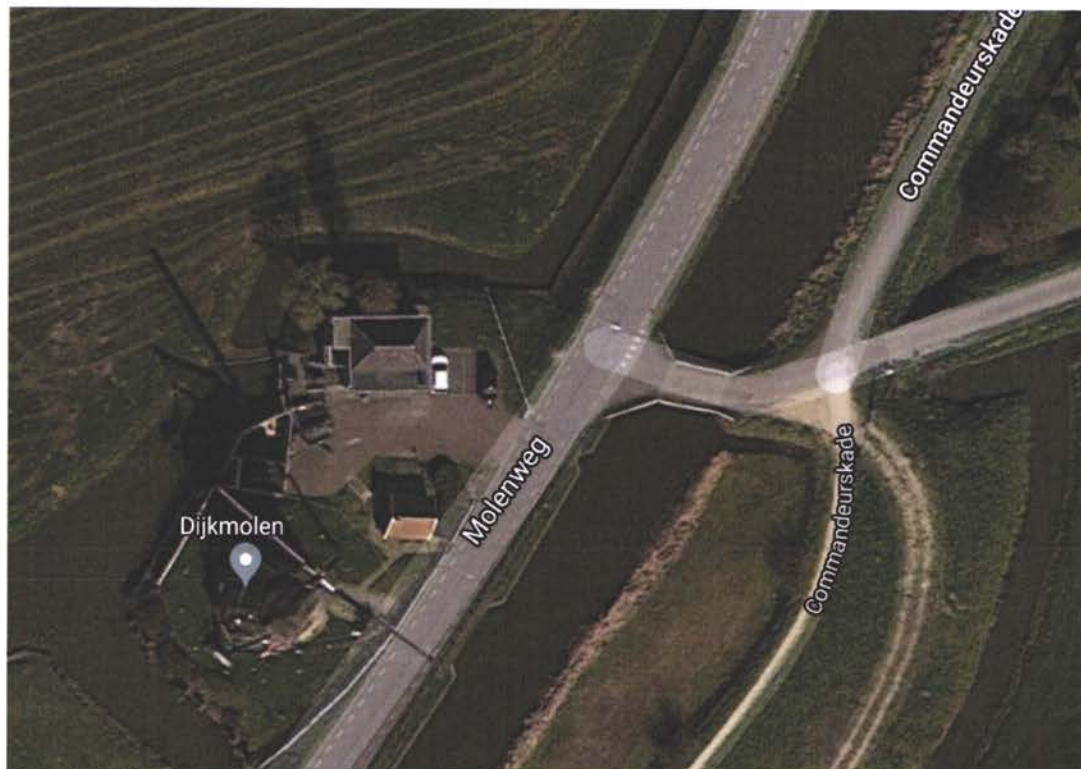
Bronnen

E. Bult, H. Groenendaal, J. Moerman, P. van Oord en F. van Ooststroom, *Historie en Landschap van de Dijkpolder, de Commandeurspolder en de Duifpolder* (Midden-Delfland, 2014) Midden-Delfland is Mensenwerk.

Th. F. J. A. Dolk, *Geschiedenis van het Hoogheemraadschap Delfland* ('s Gravenhage, 1939).

G. Ottevanger e.a. *Molens, gemalen en andere waterstaatkundige elementen in midden delfland, een inventarisatie van hun cultuurhistorische waarden*, Provinciale waterstaat zuid-holland, (Den Haag, oktober 1985).

Score	score	max. score	min. score	weegfactor
1. cultuurhistorische aspecten				
a. lokaal belang	2	3	1	1
2. Architectonische aspecten				
a. bouwstijl	1	3	0	2
b. uniciteit	2	3	0	2
c. verminkingen/verstoringen	1	0	3	-1
3. situering				
a. ligging	3	3	0	2
b. verminkingen/verstoringen	0	0	3	-1
<hr/>				
totaal	13			

Overzichtsfoto bemalingscomplex met zomerhuis in het midden. Bron: Google Maps.

Kadastraal perceel, rood gemarkeerd het zomerhuis. Bron: <https://bagviewer.kadaster.nl>

Overzichtsfoto linker zijgevel. Bron: Bureau Helddingen.

Zijaanzicht voorgevel. Bron: Bureau Helsdingen.

Overzichtsfoto rechter zijgevel, achter in beeld de Dijkmolen. Bron: Bureau Helsdingen.

Dichtgemetselde vensteropening rechter zijgevel. Bron: Bureau Helsdingen.

Overzichtsfoto achtergevel. Bron: Bureau Helsdingen.

Enkelvoudige balklaag en veer muuranker. Bron: Bureau Helsdingen.

Zomerhuis van de Dijkmolen, onder de dijk langs de Zuidgaag. Bron: Bureau Helsdingen.

Overzichtsfoto van het complex met gemaal in de voorgrond. Bron: Bureau Helsdingen.